

Sygn. akt II Ca 818/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
----------------	--------------------

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim
na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym
sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
przeciwko M. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 11 października 2016 roku, sygn. akt I C 96/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanego M. B. na rzecz powoda powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 5,23 (pięć złotych 23/100) z ustawowymi odsetkami od:

a) kwoty 1,23 złotych od dnia 18 października 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

b) kwoty 1,00 złotych od dnia 19 listopada 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

c) kwoty 1,00 złotych od dnia 18 grudnia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

d) kwoty 1,00 złotych od dnia 18 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

e) kwoty 1,00 złotych od dnia 18 marca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

2. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt: II Ca 818/16.

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z o.o. z siedzibą w W. wnosił o zasądzenie od (...) kwoty 2.269,80 zł z ustawowymi odsetkami od dat wskazanych w pozwie.

Wyrokiem z dnia 11 października 2016r. Sąd Rejonowy w Opocznie po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przeciwko M. B. o zapłatę zasądził od pozwanego M. B. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 589,16 (pięćset osiemdziesiąt dziewięć 16/100) zł z ustawowymi odsetkami

- od kwoty 219,25 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty

- od kwoty 111,67 zł od dnia 19 maja 2014 r. do dnia zapłaty

- od kwoty 129,12 zł od dnia 17 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty

- od kwoty 129,12 zł od dnia 17 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;

oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził od pozwanego M. B. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę **162,00** (sto sześćdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu części kosztów procesu po stosunkowym ich rozliczeniu.

Podstawą rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 19 września 2013r. pozwany M. B. zawarł umowę ze Spółką (...)z o.o. w W. na świadczenie usług telekomunikacyjnych dla jego firmy (...) na cztery numery: (...)

Szczegółowe warunki umowy regulował Regulamin Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych przez (...) Spółka z o.o. dla Abonentów, który stanowił część składową umowy zawierającą między innymi postanowienia co do odsetek, warunków rozwiązania umowy, jak również kar umownych w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy.

W związku z zawartymi umowami powód wystawił faktury na kwoty:

- 219,25 zł – faktura nr (...) z opłatą abonamentową dla numerów(...)

- 111,67 zł – faktura nr (...) z opłatą abonamentową dla numerów j.w.

- 129,12 zł – faktura nr (...) z opłatą abonamentową dla numerów j.w.

- 129,12 zł – faktura nr (...) z opłatą abonamentowa dla numerów j.w.

Jednocześnie powód wystawił noty obciążeniowe nr:

- (...) w kwocie 558,47 zł dla nr 48 791 276 737

- (...) w kwocie 558,47 zł dla nr 48 791 276 615

- (...) w kwocie 558,47 zł dla nr 48 791 277 929.

Pozwany nie uregulował należności z żadnej z faktur i not obciążeniowych

Mając takie ustalenia Sąd zważył, iż strona powodowa wykazała, że pomiędzy stronami została zawarta umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Do pozwu załączone zostały umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dn. 19.09.2013r., na których znajdują się własnoręczne podpisy pozwanego. Pozwany nie zaprzeczył, że to jego podpisy. Twierdził natomiast, że był przekonany, że są to tylko oferty i, że je przyjął, bo był zainteresowany zmianą operatora.

Pozwany okoliczności tej nie udowodnił, a treść podpisanych przez pozwanego umów nie budzi żadnych wątpliwości. Wynika z nich jednoznacznie, że pomiędzy powodem, a pozwanym została zawarta umowa o świadczenie usług, co zostało wskazane już w samym tytule umowy.

Strona powodowa miała więc podstawę do obciążenia pozwanego należnością za aktywację nowych numerów jak i opłatą abonamentową.

Bezasadne jest natomiast roszczenie wynikające z trzech not obciążeniowych – każda na kwotę 558,47 zł z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy. Zarówno w pozwie jak i w piśmie procesowym z dnia 19.04.2016 r. powód wskazał, że w związku z rozwiązaniem umowy przed upływem okresu na jaki umowa została zawarta powód na podstawie § 16 pkt 13 Regulaminu obciążył pozwanego karą umowną.

Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. kara umowna może być zastosowana jedynie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego.

W przedmiotowej sprawie rozwiązanie umowy nastąpiło w związku z nieopłaceniem przez pozwanego zaległych faktur, czyli wiązało się z niewykonaniem świadczenia pieniężnego.

Sankcje w postaci kary umownej zastosowano więc do niewykonania świadczenia pieniężnego, a więc zastosowano nieprawidłowo dyspozycję art. 483 § 1 k.c. Takie zastosowanie art. 483 § 1 k.c., jako sprzeczne z ustawą (art. 58 § 1 k.c.) jest nieważne. Operator na podstawie w/w przepisu może dochodzić kary umownej, ale tylko wtedy, gdy rozwiązanie umowy nastąpiło z innych przyczyn niż brak opłat czy też nieterminowe uiszczenie opłat.

Przyczyną wcześniejszego rozwiązania umowy, co w przedmiotowej sprawie jest bezsporne, było nieopłacenie należności z tytułu opłat abonamentowych, a więc z całą stanowczością należy stwierdzić, że zastosowanie kary umownej było niedopuszczalne.

Dlatego w tej części, na podstawie wskazanych powyżej przepisów, roszczenie powoda Sąd uznał za bezpodstawne i jako takie oddalił.

Mając na uwadze wynik procesu Sąd orzekł o kosztach na mocy art. 100 kpc.

Apelacje od powyższego wyroku wywiodła strona powodowa zaskarżając wyrok w części co do pkt II i III.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego tj.:

1) art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo Telekomunikacyjne (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 243 ze zmianami) w związku z art. 483 §1 kodeksu cywilnego poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy stanowi on *lex specialis* w stosunku do zastosowanego art. 483 §1 Kodeksu cywilnego w zakresie reguły wyrażonej w tym przepisie, tj. naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania;

2) art. 483 §1 kodeksu cywilnego poprzez jego zastosowanie w sprawie mimo braku ku temu podstaw faktycznych i prawnych, w szczególności w kontekście charakteru przepisu art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo Telekomunikacyjne (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 243 ze zmianami) względem art. 483 §1 kodeksu cywilnego;

3) art. 58 §1 kodeksu cywilnego poprzez jego zastosowanie w sprawie pomimo braku ku temu podstaw faktycznych i prawnych.

- naruszenie prawa procesowego tj.: art. 328 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego wyrażające się w tym, iż Sąd I Instancji nie uzasadnił dlaczego odmówił zasadności roszczenia objętego dokumentami księgowymi o nr (...).

Powołując się na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o :

1) zmianę zaskarżonego wyroku co do pkt II i III poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 1.680,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od:

a) 1,23 zł tytułem faktury VAT nr (...) od 18 października 2013 roku do dnia zapłaty;

b) 1,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) od 19 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;

c) 1,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) od 18 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;

d) 1,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) od 18 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;

e) 1,00 zł tytułem faktury VAT nr (...) od 18 marca 2014 roku do dnia zapłaty;

f) 558,47 zł tytułem noty obciążeniowej nr (...) liczonej od 19 września 2014 roku do dnia zapłaty;

g) 558,47 zł tytułem noty obciążeniowej nr (...) od 19 września 2014 roku do dnia zapłaty;

h) 558,47 zł tytułem noty obciążeniowej nr (...) od 19 września 2014 roku do dnia zapłaty;

oraz kosztów postępowania za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jedynie w nieznacznym zakresie jest zasadna.

Ma rację strona powodowa, iż Sąd I Instancji oddalił powództwo co do roszczeń objętych fakturami VAT nr (...) pomimo, że przedmiotowe należności wywodzą się z tej samej podstawy faktycznej i prawnej, co roszczenia uwzględnione w pkt 1 wyroku. Sąd nie wyjaśnił także z naruszeniem art. 328§ 2 k.p.c. powodów podjęcia takiej decyzji. Tymczasem podzielić należy stanowisko powoda, iż należności objęte w/w fakturami podobnie jak te zasądzone w pkt 1 wyroku znajdują swoje uzasadnienie w umowie co uszło uwadze Sądu I instancji. Dlatego też w tym zakresie należało przeprowadzić korektę zaskarżonego wyroku, a to na podstawie art. 386§ 1 k.p.c.

W pozostałym zakresie apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw.

W § 16 pkt 13 Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych (...)spółka z o.o. dla Abonentów oraz w pkt 14 zawieranych umów jest wprost mowa o karze umownej. Konsekwencją tego jest zakwalifikowanie dochodzonej opłaty jako kary umownej w rozumieniu art. 483 § 1 k.c. Postanowienia zawarte w w/w zapisie regulaminu i umów kreuje bowiem obowiązek zapłaty przez klienta określonej sumy pieniężnej w celu naprawienia szkody wynikającej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Wprowadzenie takich postanowień do umowy stron nie mogło być uznane za skuteczne. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. kara umowna może zostać zastrzeżona o ile zabezpiecza wykonania zobowiązania niepieniężnego. Kara umowna o której mowa w § 16 pkt 13 regulaminu i pkt 14 umów została zastrzeżona nie tyle na wypadek nieuiszczenia należności za opłatę abonentową i usługi ale dopiero na wypadek gdyby z tych przyczyn umowa została rozwiązana. Kara umowna została zatem zastrzeżona i naliczona za to, że pozwany nie regulował świadczenia pieniężnego w konsekwencji czego rozwiązano umowę. Miała zatem zabezpieczać zobowiązanie pieniężne pozwanego do którego to zobowiązania pozwany zobowiązał się w umowie godząc się na płać abonentu i należności za usługi. Trudno bowiem zakładać, iż zobowiązaniem niepieniężnym pozwanego które miałyby zabezpieczać kara umowna miałyby być „trwanie w umowie”.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że taki sposób konstrukcji postanowień o karach umownych jednoznacznie wskazuje na to, że stanowi to niedopuszczalne w polskim systemie prawnym kary umowne zastrzeżone na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań pieniężnych.

Z tego względu Sąd Rejonowy słusznie uznał, że postanowienia te są z mocy art. 58 k.c. nieważne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 57 ust. 6 ustawy z dnia z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.). Wedle tego przepisu w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia badanych umów, w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do sieci, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, roszczenie z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu ustalonego w umowie nie może przekroczyć określonej w umowie równowartości ulgi przyznanej abonentowi.

W świetle przytoczonej regulacji trudno przyjąć, by wskazany przepis stanowił samodzielną podstawę dla formułowania roszczenia, natomiast wprowadza on z pewnością granice dla żądania wywodzonego w związku z rozwiązaniem umowy z winy abonenta w sytuacji objętej hipotezą cytowanej normy. Jednakże dla przyjęcia zasadności tak ukształtowanego roszczenia koniecznym jest przede wszystkim precyzyjne określenie jego podstawy prawnej. W treści umowy strony określiły analizowane roszczenie przez odwołanie się do pojęcia kary umownej, jednakże z uwagi na bezwzględnie obowiązujące regulacje kształtujące dopuszczalność kary umownej, tak ujmowane żądanie powoda nie mogło się ostać. (por. analogicznie wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 12 maja 2015r. III Ca 519/15 , www.orzeczenia.ms.gov.pl).

Trudno także bronić poglądu o szczególnym charakterze w/w przepisu prawa telekomunikacyjnego albowiem przepis ten nie posługuje się pojęciem kary umownej, a zatem trudno uznać, iż ma on charakter *lex specialis* w stosunku do art. 483§ 1 k.c.

Nie sposób zatem podzielić zarzutów apelacji dlatego też na podstawie art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację w pozostałym zakresie jako nie znajdującą podstaw.

SSO Dariusz Mizera